

Richtlijn voor strafvordering luchtvaartwet- en regelgeving

Rechtskarakter: Aanwijzing i.d.z.v. art. 130 lid 6 Wet RO

Van: College van procureurs-generaal

Aan: Hoofden van de OM-onderdelen

Registratienummer: 2023R002

Datum inwerkingtreding: 01-03-2023

Publicatie in Strct:

Vervallen: Richtlijn voor strafvordering luchtvaartwetgeving (2018R011)

Richtlijn strafvordering voor vliegen onder invloed (2018R018)

Relevante beleidsregels OM: Aanwijzing opsporing en vervolging bij voorvallen in de burgerluchtvaart (2020A001)

Aanwijzing kader voor strafvordering meerderjarigen (2019A003)

Wetsbepalingen: Art. 11.9 en art. 11.10 Wet luchtvaart (Wlv)

art. 62 en 62a Luchtvaartwet (Lvw);

art. 33 Besluit luchtverkeer 2014 (BL 2014)

art. 3.1 en 3.2 Regeling uitvoering en handhaving luchtvaartveiligheid

art. 39 Regeling luchtvaartvertoningen (RL)

art. 166 Regeling Toezicht Luchtvaart (RTL)

Bijlage(n): –/–

SAMENVATTING

Deze strafvorderingsrichtlijn bevat aanwijzingen voor de sanctietoepassing en het transactie- en requireerbeleid in luchtvaartzaken

1. ACHTERGROND

Er bestaat al sinds 1996 transactiebeleid in luchtvaartzaken.¹ De strafvorderingsrichtlijn waarin dit beleid was vervat, hanteerde een feitcodesysteem voor lichtere luchtvaartfeiten. Gaandeweg is dit systeem losgelaten omdat de feitcodes in de praktijk niet werden gebruikt. Er werden bovendien zwaardere feiten aan de richtlijn toegevoegd. Het onderscheid met de strafvorderingsrichtlijn die sinds 2.000 bestaat voor het zogenaamde vliegen onder invloed, is daarom niet meer relevant. Daar komt bij dat beide strafvorderingsrichtlijnen weinig aandacht besteden aan Europese regelgeving. Het toepassingsgebied van de Basisverordening (Bv)² is in de loop der jaren uitgebreid, wat ertoe heeft geleid dat meer Europese voorschriften zijn aangewezen als voorschriften waarvan de overtreding een strafbaar feit oplevert. Zo strekt het toepassingsgebied van de Basisverordening zich tegenwoordig ook uit tot vluchten met onbemande luchtvaartuigen (drones). Het voorgaande is aanleiding geweest om de bestaande strafvorderingsrichtlijnen samen te voegen in één strafvorderingsrichtlijn en daaraan nieuwe aanwijzingen toe te voegen. Opmerking verdient verder dat de categorie-indeling, die sinds 1996 voor de bemande luchtvaart werd gehanteerd, enigszins is herzien om aan te sluiten op de internationale en Europese categorisering.³

2. TOEPASSING

Deze richtlijn heeft betrekking op overtredingen van voorschriften uit luchtvaartwet- en regelgeving. Het gaat hierbij om voorschriften uit de Wet luchtvaart, voorschriften krachtens de Wet luchtvaart (Besluit luchtverkeer 2014, Regeling uitvoering en handhaving luchtvaartveiligheid, Regeling onbemande luchtvaartuigen, Regeling zonerings onbemande luchtvaartuigen, Regeling standaard luchtverkeerscircuits, Regeling nationale veiligheidsvoorschriften luchtvaartuigen, Regeling valscherm-springen 2010 en Regeling kabelvliegers en kleine ballons), voorschriften uit de Luchtvaartwet,

¹ Strct. 1996, 137, p. 12.

² Verordening (EU) 2018/1139 het Europees parlement en de Raad van 4 juli 2018 inzake gemeenschappelijke regels op het gebied van burgerluchtvaart en tot oprichting van een Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart, en tot wijziging van de Verordeningen (EG) nr. 2111/2005, (EG) nr. 1008/2008, (EU) nr. 996/2010, (EU) nr. 376/2014 en de Richtlijnen 2014/30/EU en 2014/53/EU van het Europees parlement en de Raad, en tot intrekking van de Verordeningen (EG) nr. 552/2004 en (EG) nr. 216/2008 van het Europees parlement en de Raad en Verordening (EEG) nr. 3922/91 van de Raad.

³ De categorie-indeling ging voorheen uit van een onderscheid tussen luchtvaartuigen met een maximaal startgewicht van 6.000 kg of meer en luchtvaartuigen met een maximaal startgewicht van minder dan 6.000 kg. Internationaal en Europees wordt een onderscheid gemaakt tussen luchtvaartuigen met een maximaal startgewicht van 5.700 kg of meer en luchtvaartuigen met een maximaal startgewicht van 5.700 kg of minder.

voorschriften krachtens de Luchtvaartwet (Regeling luchtvaartvertoningen, Regeling slepen en reclamesleepvliegen en Regeling Toezicht Luchtvaart) en voorschriften uit het Wetboek van Strafrecht.

In deze richtlijn worden aanwijzingen – uitgangspunten – voor de sanctietoepassing en het transactie- en requireerbeleid gegeven. De daarbij genoemde tarieven zijn afgerond volgens de systematiek van de Aanwijzing kader voor strafvordering meerderjarigen.

De landelijk coördinerend luchtvaartofficier van justitie van parket Noord-Holland is verantwoordelijk voor de coördinatie van de vervolging van luchtvaartzaken. Dit betekent dat alle luchtvaartfeiten (overtredingen en misdrijven) ter beoordeling dienen te worden overgedragen aan parket Noord-Holland.

3. VOORSCHRIFTEN WET LUCHTVAART

DEEL A: LUCHTVAARTACTIVITEITEN ONDER INVLOED

Dit deel ziet op het bedienen van een luchtvaartuig door cockpitpersoneel, het verrichten van werkzaamheden ten behoeve van inzittenden of lading door ander boordpersoneel of het verlenen van luchtverkeersdiensten onder invloed van psychoactieve stoffen en/of alcohol. Niettegenstaande de beperking in het toepassingsgebied in de Wet Luchtvaart (uit art. 1.2, eerste lid Wlv volgt dat de Wet luchtvaart alleen van toepassing voor zover hetgeen bij of krachtens de Basisverordening niet van toepassing is), is dit deel van toepassing op de gehele burgerluchtvaart. Het algemene verbod in punt 7.6 van bijlage V bij de Basisverordening wordt namelijk – gelijk het equivalente verbod in art. 2.12, eerste lid Wlv – geconcretiseerd door het bepaalde in art. 2.12, tweede en derde lid Wlv.⁴

Op grond van art. 2.12, tweede lid Wlv is het een lid van het boordpersoneel verboden werkzaamheden verrichten aan boord van een luchtvaartuig, als hij binnen de tien daaraan voorafgaande uren alcoholhoudende drank heeft gebruikt. Op grond van art. 2.12, derde lid Wlv zijn voor boordpersoneel en (via art. 2.12, zesde lid Wlv) voor onder meer luchtverkeersleiders 'om redenen van meettechnische aard' alcoholgrenzen opgenomen.⁵ Dit betreft het ademalcoholgehalte (Ugl) of bloedalcoholgehalte (Bag).

In de hierna genoemde categorieën I tot en met III zijn in tabellen uitgangspunten vermeld voor alcoholgebruik. In categorie IV zijn uitgangspunten neergelegd, die gelden voor werkzaamheden onder invloed van een of meer andere middelen dan alcohol of een combinatie van middelen. Categorie V bevat uitgangspunten voor het weigeren mee te werken aan een adem-, urine- of bloedonderzoek, zoals bedoeld in art. 11.6 Wlv. Zowel in categorie IV, als categorie V zijn voorts uitgangspunten opgenomen voor het geval de verdachte verkeerde in kennelijke staat van dronkenschap of een daarmee gelijk te stellen toestand, dan wel het geval dat sprake is van recidive. Categorie VI bevat uitgangspunten voor het (doen) bedienen van een luchtvaartuig gedurende een vliegverbod (art. 11.5 Wlv) en het geven van luchtverkeersdienstverlening gedurende een verbod tot het geven van zodanige leiding (art. 11.8a Wlv).

Als alcoholgebruik bij boordpersoneel wordt geconstateerd na een inkomende vlucht, wordt bij de bepaling van het uitgangspunt rekening gehouden met de duur van die vlucht en de gemiddelde afbraaksnelheid van alcohol (één standaardglas alcohol waarvoor 0,25 BAG kan worden gerekend, breekt af gemiddeld af in één tot anderhalf uur).

De uitgangspunten in deze richtlijn worden bij eenmaal recidive verhoogd met 50%, met dien verstande dat die verhoging bij een geïndiceerde gevangenisstraf wordt toegepast op het aantal dagen en niet op het aan de hand daarvan afgeronde aantal weken of maanden.

CATEGORIE I: PILOTEN LUCHTVAARTUIG > 5.700 KG EN LUCHTVERKEERSLEIDERS

De volgende uitgangspunten zijn geformuleerd voor piloten (het cockpitpersoneel) van luchtvaartuigen met een maximaal startgewicht van meer dan 5.700 kg en voor luchtverkeersleiders in het algemeen.

⁴ Kamerstukken II 2012/13, 33 476, nr. 3, p. 9.

⁵ Kamerstukken II 1995/96, 24 513, nr. 3, p. 11-12.

		First offender			1x recidive (5 jaar), meermalen recidive = maatwerk		
Bag	Ugl	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf
0.22 t/m 0.28	95 t/m 120	1.100			1.600		
0.29 t/m 0.35	125 t/m 150	1.700			2.500		
0.36 t/m 0.41	155 t/m 180	2.300			3.400		
0.42 t/m 0.48	185 t/m 210	2.900			4.300		
0.49 t/m 0.55	215 t/m 240	3.500			5.000		
0.56 t/m 0.62	245 t/m 270	4.100			6.000		
0.63 t/m 0.69	275 t/m 300	4.700	23		7.000	34	
0.70 t/m 0.76	305 t/m 330	5.000	31		7.500	46	
0.77 t/m 0.83	335 t/m 360	5.500	39		8.000	58	
0.84 t/m 0.90	365 t/m 390	6.000	47		9.000	70	
0.91 t/m 0.97	395 t/m 420	6.500	51		9.500	76	
0.98 t/m 1.04	425 t/m 450	6.500	53		9.500	79	
1.05 t/m 1.10	455 t/m 480	6.500	55		9.500	82	
1.11 t/m 1.17	485 t/m 510	7.000	57		10.500	85	
1.18 t/m 1.24	515 t/m 540	7.000	59		10.500	88	
1.25 t/m 1.31	545 t/m 570	7.000	61		10.500	91	
1.32 t/m 1.38	575 t/m 600	7.500	63		11.000	94	
1.39 t/m 1.45	605 t/m 630	7.500	65		11.000	97	
1.46 t/m 1.53	635 t/m 665	7.500	67		11.000	100	
1.54 t/m 1.60	670 t/m 695		70	10 wkn		105	16 wkn
1.61 t/m 1.67	700 t/m 725		72	10 wkn		108	16 wkn
1.68 t/m 1.73	730 t/m 755		74	10 wkn		111	16 wkn
1.74 t/m 1.80	760 t/m 785		76	10 wkn		114	16 wkn
1.81 t/m 1.87	790 t/m 815		78	11 wkn		117	16 wkn
1.88 t/m 1.94	820 t/m 845		80	11 wkn		120	16 wkn
1.95 t/m 2.01	850 t/m 875		82	11 wkn		123	16 wkn
2.02 t/m 2.08	880 t/m 905		84	11 wkn		126	4 mnd
2.09 t/m 2.15	910 t/m 935		86	11 wkn		129	4 mnd
2.16 t/m 2.22	940 t/m 965		88	11 wkn		132	4 mnd
2.23 t/m 2.30	970 t/m 1.000		90	11 wkn		135	4 mnd

OBV = ontzegging van de bevoegdheid om aan boord van een luchtvaartuig werkzaamheden te verrichten als lid van het boordpersoneel / luchtverkeersdienstverlening te geven

CATEGORIE II: PILOTEN LUCHTVAARTUIG ≤ 5.700 KG BEDRIJFSMATIG GEBRUIK EN ASSISTENT-LUCHTVERKEERSLEIDERS

De volgende uitgangspunten zijn geformuleerd voor piloten (het cockpitpersoneel) van luchtvaartuigen met een maximaal startgewicht van 5.700 kg of minder bij bedrijfsmatig gebruik. Dezelfde uitgangspunten gelden voor assistent-luchtverkeersleiders.

		First offender			1x recidive (5 jaar), meermalen recidive = maatwerk		
Bag	Ugl	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf
0.22 t/m 0.28	95 t/m 120	700			1.000		
0.29 t/m 0.35	125 t/m 150	1.100			1.600		
0.36 t/m 0.41	155 t/m 180	1.400			2.100		
0.42 t/m 0.48	185 t/m 210	1.800			2.700		
0.49 t/m 0.55	215 t/m 240	2.200			3.300		
0.56 t/m 0.62	245 t/m 270	2.700			4.000		
0.63 t/m 0.69	275 t/m 300	3.000	13		4.500	19	
0.70 t/m 0.76	305 t/m 330	3.400	18		5.000	27	
0.77 t/m 0.83	335 t/m 360	3.800	23		5.500	34	
0.84 t/m 0.90	365 t/m 390	4.200	28		6.000	42	
0.91 t/m 0.97	395 t/m 420	4.300	33		6.000	49	
0.98 t/m 1.04	425 t/m 450	4.400	34		6.500	51	
1.05 t/m 1.10	455 t/m 480	4.500	35		6.500	52	

		First offender			1x recidive (5 jaar), meermalen recidive = maatwerk		
Bag	Ugl	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf
1.11 t/m 1.17	485 t/m 510	4.600	37		6.500	55	
1.18 t/m 1.24	515 t/m 540	4.700	38		7.000	57	
1.25 t/m 1.31	545 t/m 570	4.800	39		7.000	58	
1.32 t/m 1.38	575 t/m 600	4.900	41		7.500	61	
1.39 t/m 1.45	605 t/m 630	5.000	42		7.500	63	
1.46 t/m 1.53	635 t/m 665	5.000	43		7.500	63	
1.54 t/m 1.60	670 t/m 695		45	2 mnd		67	3 mnd
1.61 t/m 1.67	700 t/m 725		46	2 mnd		69	3 mnd
1.68 t/m 1.73	730 t/m 755		48	2 mnd		72	3 mnd
1.74 t/m 1.80	760 t/m 785		49	2 mnd		73	3 mnd
1.81 t/m 1.87	790 t/m 815		50	2 mnd		75	3 mnd
1.88 t/m 1.94	820 t/m 845		52	2 mnd		78	13 wkn
1.95 t/m 2.01	850 t/m 875		53	2 mnd		79	13 wkn
2.02 t/m 2.08	880 t/m 905		54	2 mnd		81	13 wkn
2.09 t/m 2.15	910 t/m 935		55	2 mnd		82	13 wkn
2.16 t/m 2.22	940 t/m 965		57	2 mnd		85	13 wkn
2.23 t/m 2.30	970 t/m 1.000		59	2 mnd		88	13 wkn

OBV = ontzegging van de bevoegdheid om aan boord van een luchtvaartuig werkzaamheden te verrichten als lid van het boordpersoneel / luchtverkeersdienstverlening te geven

CATEGORIE III: PILOTEN LUCHTVAARTUIG ≤ 5.700 KG PRIVÉGEBRUIK EN CABINEPERSONEEL IN HET ALGEMEEN

De volgende uitgangspunten zijn geformuleerd voor piloten (het cockpitpersoneel) bij privégebruik van luchtvaartuigen met een maximaal startgewicht van 5.700 kg of minder. Deze uitgangspunten gelden ook voor cabinepersoneel, zoals stewards en stewardessen, van luchtvaartuigen in het algemeen (ongeacht het type luchtvaartuig).

		First offender			1x recidive (5 jaar), meermalen recidive = maatwerk		
Bag	Ugl	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf
0.22 t/m 0.28	95 t/m 120	275			400		
0.29 t/m 0.35	125 t/m 150	425			600		
0.36 t/m 0.41	155 t/m 180	550			800		
0.42 t/m 0.48	185 t/m 210	700			1.000		
0.49 t/m 0.55	215 t/m 240	850			1.200		
0.56 t/m 0.62	245 t/m 270	1.000			1.500		
0.63 t/m 0.69	275 t/m 300	1.100	15		1.600	22	
0.70 t/m 0.76	305 t/m 330	1.200	18		1.800	27	
0.77 t/m 0.83	335 t/m 360	1.400	21		2.100	31	
0.84 t/m 0.90	365 t/m 390	1.500	24		2.200	36	
0.91 t/m 0.97	395 t/m 420	1.600	26		2.400	39	
0.98 t/m 1.04	425 t/m 450	1.600	27		2.400	40	
1.05 t/m 1.10	455 t/m 480	1.700	28		2.500	42	
1.11 t/m 1.17	485 t/m 510	1.700	28		2.500	42	
1.18 t/m 1.24	515 t/m 540	1.700	29		2.500	43	
1.25 t/m 1.31	545 t/m 570	1.800	30		2.700	45	
1.32 t/m 1.38	575 t/m 600	1.800	31		2.700	46	
1.39 t/m 1.45	605 t/m 630	1.900	32		2.800	48	
1.46 t/m 1.53	635 t/m 665	1.900	33		2.800	49	
1.54 t/m 1.60	670 t/m 695		34	1 mnd		51	6 wkn
1.61 t/m 1.67	700 t/m 725		34	1 mnd		51	6 wkn
1.68 t/m 1.73	730 t/m 755		35	1 mnd		52	6 wkn
1.74 t/m 1.80	760 t/m 785		36	1 mnd		54	6 wkn
1.81 t/m 1.87	790 t/m 815		37	1 mnd		55	6 wkn
1.88 t/m 1.94	820 t/m 845		38	1 mnd		57	6 wkn

		First offender			1x recidive (5 jaar), meermalen recidive = maatwerk		
Bag	Ugl	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf
1.95 t/m 2.01	850 t/m 875		38	1 mnd		57	6 wkn
2.02 t/m 2.08	880 t/m 905		39	1 mnd		58	6 wkn
2.09 t/m 2.15	910 t/m 935		40	1 mnd		60	6 wkn
2.16 t/m 2.22	940 t/m 965		41	1 mnd		61	7 wkn
2.23 t/m 2.30	970 t/m 1.000		42	1 mnd		63	7 wkn

OBV = ontzegging van de bevoegdheid om vliegtuigen te besturen aan boord van een luchtvaartuig werkzaamheden te verrichten als lid van het boordpersoneel / luchtverkeersdienstverlening te geven

CATEGORIE IV: WERKZAAMHEDEN ONDER INVLOED PSYCHOACTIEVE STOF, IN KENNELIJKE STAAT VAN DRONKENSCHAP OF DAARMEE GELIJK TE STELLEN TOESTAND

De volgende uitgangspunten zijn geformuleerd voor het verrichten van werkzaamheden onder invloed van een psychoactieve stof, in staat van dronkenschap of daarmee gelijk te stellen toestand.

	Geen strafverzwarende omstandigheden			Kennelijke staat van dronkenschap			1x recidive (meermalen recidive is altijd maatwerk)		
	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf
* Cockpitpersoneel luchtvaartuig > 5.700 kg * Luchtverkeersleiders 2.12 lid 1 Wlv 2.12 lid 6 Wlv	6.500	54			85	9 wkn		101	10 wkn
* Cockpitpersoneel luchtvaartuig ≤ 5.700 kg (bedrijfsmatig) * Assistent-luchtverkeersleiders 2.12 lid 1 Wlv 2.12 lid 6 Wlv	4.800	38			59	6 wkn		70	6 wkn
* Cockpitpersoneel luchtvaartuig ≤ 5.700 kg (Privé) * Cabincrew 2.12 lid 1 Wlv 2.12 lid 6 Wlv	1.700	29			42	5 wkn		48	5 wkn

OBV = ontzegging van de bevoegdheid om vliegtuigen te besturen, aan boord van een luchtvaartuig werkzaamheden te verrichten als lid van het boordpersoneel of luchtverkeersdienstverlening te geven

CATEGORIE V: WEIGEREN ADEMANALYSE, BLOEDPROEF OF URINEPROEF DAN WEL ACHTERAF WEIGEREN BLOEDONDERZOEK

De volgende uitgangspunten zijn geformuleerd voor het weigeren van een ademanalyse, bloedproef of urineproef dan wel het achteraf weigeren van een bloedonderzoek als bedoeld in art. 11.6 lid 9 Wet luchtvaart.

	Geen strafverzwarende omstandigheden			Kennelijke staat van dronkenschap			1x recidive (meermalen recidive is altijd maatwerk)		
	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf
* Cockpitpersoneel luchtvaartuig > 5.700 kg * Luchtverkeersleiders 11.6 Wlv (jo 11.8a Wlv)	7.000	59			92	11 wkn		109	12 wkn
* Cockpitpersoneel luchtvaartuig ≤ 5.700 kg (bedrijfsmatig) * Assistent-luchtverkeersleiders 11.6 Wlv (jo 11.8a Wlv)	5.000	41			64	9 wkn		75	10wkn

	Geen strafverzwarende omstandigheden			Kennelijke staat van dronkenschap			1x recidive (meermalen recidive is altijd maatwerk)		
	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf	Geldboete	OBV in weken	Gevangenisstraf
* Cockpitpersoneel luchtvaartuig ≤ 5.700 kg (Privé) * cabincrew 11.6 Wlv	1.800	31			45	1 mnd		52	5 wkn

OBV = ontzegging van de bevoegdheid om: aan boord van een luchtvaartuig werkzaamheden te verrichten als lid van het boordpersoneel / luchtverkeersdienstverlening te geven

CATEGORIE VI: WERKZAAMHEDEN GEDURENDE VERBOD

De volgende uitgangspunten zijn geformuleerd voor het vliegen gedurende een vliegverbod, zoals bedoeld in art. 11.5 lid 4 Wet luchtvaart, en het geven van luchtverkeersdienstverlening gedurende een verbod tot het geven van zodanige leiding (art. 11.8a Wlv).

Vliegen gedurende vliegverbod 11.5 lid 1 en lid 2 jo 11.5 lid 4 Wlv		
	geldboete	
	First offender	1x recidive (meermalen is altijd maatwerk)
* Cockpitpersoneel luchtvaartuig > 5.700 kg * luchtverkeersleiders	2.800	4.200
* Cockpitpersoneel luchtvaartuig ≤ 5.700 kg (bedrijfsmatig) * Assistent-luchtverkeersleiders	1.800	2.700
* Cockpitpersoneel luchtvaartuig ≤ 5.700 kg (Privé) * cabincrew	700	1.000

DEEL B: OVERIGE FEITEN

Dit deel ziet op andere strafbare feiten die bij de Wet luchtvaart zijn vastgesteld. Deze zijn van toepassing voor zover daarover bij of krachtens de Basisverordening niets is bepaald dan wel voor zover er ruimte voor is gelaten voor lokale regels.

CATEGORIE I: ALGEMEEN TOEPASSELIJKE FEITEN

De feiten in deze categorie zijn van toepassing op alle luchtvaartuigen omdat de Basisverordening daarover niets heeft geregeld of omdat het plaatselijke regels zijn waarvoor de Basisverordening ruimte laat. Voor deze feiten gelden de volgende uitgangspunten.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propellervliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfs-matig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)
1	Als gezagvoerder een luchtvaartuig gebruiken dat niet is voorzien van een geldig nationaliteits- en inschrijvingskenmerk	(zoals de chauffeur verantwoordelijk is voor de auto waarin hij rijdt)	3.1, eerste lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 3 Wlv	1.600	1.600	800	425
2	Als eigenaar of houder een luchtvaartuig gebruiken dat niet is voorzien van een geldig bewijs van inschrijving	Registratiebewijs	3.1, eerste lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 3 Wlv	2.500	2.500	1.600	800

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propellervliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfs-matig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toe-gelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)
3	Als gezagvoerder een luchtvaartuig gebruiken dat niet is voorzien van een geldig bewijs van inschrijving		3.1, eerste lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 3 Wlv	1.600	1.600	800	425
4	Als eigenaar of houder op een luchtvaartuig een ander kenmerk aanbrengen dan het nationaliteits- en inschrijvingskenmerk		3.1, tweede lid onder a Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 3 Wlv	2.500	2.500	1.600	800
5	Als gezagvoerder op een luchtvaartuig een ander kenmerk aanbrengen dan het nationaliteits- en inschrijvingskenmerk		3.1, tweede lid onder a Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 3 Wlv	1.600	1.600	800	425
6	Als eigenaar of houder een luchtvaartuig gebruiken dan wel doen of laten gebruiken dat is voorzien van een vals nationaliteits- en inschrijvingskenmerk, met het oogmerk het te doen voorkomen dat het luchtvaartuig is voorzien van een geldig kenmerk	<i>Omgekat luchtvaartuig eigenaar</i>	3.1, tweede lid onder b Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 3 Wlv	2.500	2.500	1.600	800
7	Als gezagvoerder een luchtvaartuig gebruiken dat is voorzien van een vals nationaliteits- en inschrijvingskenmerk, met het oogmerk het te doen voorkomen dat het luchtvaartuig is voorzien van een geldig kenmerk	<i>Omgekat luchtvoertuig vlieger</i>	3.1, tweede lid onder b Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 3 Wlv	1.600	1.600	800	425
8	Een vlucht uitvoeren zonder dat een gezag-voerder is aangewezen		5.6 Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 5 Wlv	1.600	800	425	200
9	Als gezagvoerder niet voor aanvang van iedere vlucht kennis nemen van alle gegevens en inlichtingen die voor de uitvoering van de vlucht van belang zijn	<i>Bijv op AIS, Meteo en gewicht en balansverdeling van het luchtvaartuig</i>	5.8 Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 5 Wlv	2.500	1.600	800	425
10	Geen vliegplan indienen voor aanvang van de vlucht waaraan luchtverkeers-leidingsdiensten worden verleend		5.9, eerste lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 5 Wlv	2.500	1.600	800	425
11	Zonder klaring een vlucht aanvangen waaraan luchtverkeers-leidingsdiensten worden verleend of een gedeelte daarvan uitvoeren	<i>Luchtruim-schending (bijv airspace infringement) voor klasse C</i>	5.9, tweede lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 5 Wlv	2.500	1.600	800	425

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propellervliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfs-matig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toe-gelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)
12	Als gezagvoerder de voorwaarden van de klaring niet nakomen		5.9, derde lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 5 Wlv	2.500	1.600	800	425
13	Met een luchtvaartuig opstijgen anders dan van een luchthaven	<i>Niet in bezit zijn van een TUG afgegeven door de provincie</i>	8.1a, eerste lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 8 Wlv	x	x	1.600	800
14	Niet op eerste vordering een bewijs van bevoegdheid, een bewijs van gelijkstelling of een medische verklaring behoorlijk ter inzage afgeven		11.4, eerste lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 11 Wlv	425	425	200	200
15	Als lid van het cabine-personeel niet op eerste vordering medewerking verlenen aan voorlopig onderzoek van uitgedemde lucht		11.4, tweede lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 11 Wlv	200	200	200	x
16	Als lid van het cockpit-personeel niet op eerste vordering medewerking verlenen aan voorlopig onderzoek van uitgedemde lucht		11.4, tweede lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 11 Wlv	800	800	425	200

CATEGORIE II: FEITEN NIET-EUROPESE LUCHTVAARTUIGEN

De feiten in deze categorie zijn van toepassing op luchtvaartuigen waarop de Basisverordening niet van toepassing is, zoals de luchtvaartuigen die in bijlage I van die verordening zijn genoemd, en op luchtvaartuigen die door exploitanten van derde landen (geen EU-lidstaten) worden gebruikt voor vluchten naar, binnen of vanuit de EU waarvoor internationale ICAO-normen bestaan. Voor deze feiten gelden de volgende uitgangspunten.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propellervliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfs-matig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toe-gelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)
1	Een luchtvaartuig bedienen zonder daarvoor geldig bewijs van bevoegdheid of bewijs van gelijkstelling (document is niet langer dan één jaar verlopen)	<i>Wel brevet doch niet langer dan 1 jaar verlopen</i>	2.1, eerste lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 2 Wlv	2.500	2.500	1.600	800

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propellervliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfs-matig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toe-gelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)
2	Een luchtvaartuig bedienen zonder daarvoor geldig bewijs van bevoegdheid of bewijs van gelijkstelling (geen document of document is langer dan één jaar verlopen)	<i>Geen brevet of brevet langer dan één jaar verlopen</i>	2.1, eerste lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 2 Wlv	Dagvaarden ivm ontzegging	idem	idem	idem
3	Een Nederlands burger-luchtvaartuig bedienen zonder een Nederlands of door erkende autoriteit afgegeven bewijs van bevoegdheid of bewijs van gelijkstelling (document is niet langer dan één jaar verlopen)	<i>Nederlands luchtvaartuig</i>	2.1, tweede lid onder a, b en c Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 2 Wlv	2.500	2.500	1.600	800
4	Een Nederlands burger-luchtvaartuig bedienen zonder een Nederlands of door erkende autoriteit afgegeven bewijs van bevoegdheid of bewijs van gelijkstelling (geen document of document is langer dan één jaar verlopen)		2.1, tweede lid onder a, b en c Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 2 Wlv	Dagvaarden ivm ontzegging	idem	idem	idem
5	In het logboek onjuiste gegevens of onjuiste aantekeningen opnemen, doen opnemen of toelaten dat zij daarin worden opgenomen;		2.10, tweede lid onder a Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 2 Wlv	800	800	425	200
6	Het logboek beschadigen of vernietigen, doen beschadigen of vernietigen dan wel toelaten, dat het wordt beschadigd of vernietigd		2,10, tweede lid onder b Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 2 Wlv	800	800	425	200
7	Een vlucht uitvoeren met een luchtvaartuig dat niet luchtwaardig is		3.8, eerste lid onder a Wlv		11.10, eerste lid, onder a, sub 3 Wlv	Dagvaarden ivm ontzegging (misdrijf)	idem	idem	idem
8	Een vlucht uitvoeren met een luchtvaartuig dat niet voorzien is van een geldig bewijs van luchtwaardigheid	<i>Bewijs is niet afgegeven of verlopen</i>	3.8, eerste lid onder b Wlv		11.10, eerste lid, onder a, sub 3 Wlv	dagvaarden ivm ontzegging (misdrijf)	idem	idem	idem
9	Handelen in strijd met de voorschriften of beperkingen van een bewijs van luchtwaardigheid	<i>Bijv. historisch luchtvaart</i>	3.13, derde en vierde lid Wlv		11.10, eerste lid, onder a, sub 3 Wlv	dagvaarden ivm ontzegging (misdrijf)	idem	idem	idem
10	Als houder van een Nederlands burgerluchtvaartuig er niet op toezien dat het luchtvaartuig zijn luchtwaardigheid behoudt		3.22, eerste lid onder a Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 3 Wlv	4100	2.500	1.600	800

CATEGORIE III: FEITEN LUCHTVERKEERSDIENSTVERLENING EN VERSTREKKING VLUCHT-OF LUCHTHAVENINFORMATIE

De volgende feiten hebben betrekking op luchtverkeersdienstverlening en de verstrekking van

luchthaveninformatie, waarover bij of krachtens de Basisverordening niets is geregeld.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Uitgangspunt
1	Als luchtverkeersdienstverlener niet op eerste vordering medewerking verlenen aan voorlopig onderzoek van uitgedemde lucht	<i>Luchtverkeers-leider</i>	11.4, tweede lid Wlv	11.8a Wlv	11.9, eerste lid, onder a, sub 11 Wlv	800
2	Als vluchtinformatieverstrekker niet op eerste vordering medewerking verlenen aan voorlopig onderzoek van uitgedemde lucht	<i>(AFIS) Verstrekker vluchtinformatie en alarmering aan luchtvaart-terreinverkeer (Alleen EHBD buiten UDP)'</i>	11.4, tweede lid Wlv	11.8a Wlv	11.9, eerste lid, onder a, sub 11 Wlv	425
3	Als luchthaveninformatieverstrekker niet op eerste vordering medewerking verlenen aan voorlopig onderzoek van uitgedemde lucht	<i>Advies of inlichtingen tijdens de vlucht (Havenmeester)</i>	11.4, tweede lid Wlv	11.8a Wlv	11.9, eerste lid, onder a, sub 11 Wlv	200
4	Als bedienaar van een grondstation of een mobiel station in de luchtvaartmobile band niet op eerste vordering medewerking verlenen aan voorlopig onderzoek van uitgedemde lucht	<i>Radio op de grond</i>	11.4, tweede lid	11.8a Wlv	11.9, eerste lid, onder a, sub 11 Wlv	200

4. VOORSCHRIFTEN BESLUIT LUCHTVERKEER 2014

De volgende uitgangspunten zien op strafbare feiten die krachtens de Wet luchtvaart zijn voorzien in het Besluit luchtverkeer 2014.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propeller-vliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)	Overige (onbemand luchtvaartuig, drone)
1	Een vlucht uitvoeren in een gebied dat verboden is voor burgerluchtverkeer		2-5 Regeling beperking of verbod uitoefening burgerluchtverkeer in bepaalde gebieden 2018	9 BL 2014 5.10, vijfde lid Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder a sub 5 Wlv	2.500	1.600	800	425	250
2	Als gezagvoerder de voorwaarden van de klaring niet nakomen		5.9, derde lid Wlv		11.9, eerste lid, onder a, sub 5 Wlv	2.500	1.600	800	425	x
3	Tijdens de vlucht luchtvaartuigen of andere voorwerpen slepen		11, eerste lid Besluit Luchtverkeer 2014	5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	x	x	800	425	x
4	Ongeacht de weersomstandigheden een VFR-vlucht uitvoeren buiten de daglichtperiode		18, eerste lid Besluit Luchtverkeer 2014	5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	x	x	1.600	800	250

5. VOORSCHRIFTEN REGELING VLUCHTUITVOERING

De volgende uitgangspunten zien op een strafbaar feit dat krachtens de Wet luchtvaart is voorzien in de Regeling vluchtuitvoering.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propellervliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toe- gelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)
1	Als gezagvoerder van een burgerluchtvaartuig niet de in de Regeling Vluchtuitvoering genoemde documenten meevoeren		5 Regeling Vluchtuitvoering	4.8 Wlv	11.9, eerste lid, onder a, sub 4 Wlv	800	800	425	200

6. VOORSCHRIFTEN REGELING UITVOERING EN HANDHAVING LUCHTVAARTVEILIGHEID

DEEL A: LUCHTWAARDIGHEID

Dit deel heeft betrekking op voorschriften in de Basisverordening en/of twee daarop gebaseerde uitvoeringsverordeningen, namelijk Verordening 748/2012 en Verordening 1312/2014, die zijn gerelateerd aan de luchtwaardigheid van luchtvaartuigen.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propellervliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toe- gelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)
1	Niet overdragen bewijs van luchtwaardigheid en typecertificaat samen met het luchtvaartuig, nadat dit van eigenaar is veranderd	<i>Eerdere eigenaar</i>	2 Verordening 748/2012, bijlage I, paragraaf 21.A.179	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	1.600	800	425
2	Niet inleveren bewijs van luchtwaardigheid, nadat het is ingetrokken of daarvan afstand is gedaan.		2 Verordening 748/2012, bijlage I, paragraaf 21.A.181	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	1.600	800	425
3	Schending zorgplicht eigenaar om alleen vluchten te laten plaatsvinden wanneer luchtvaartuig in luchtwaardige toestand verkeert en/of het onderhoud is uitgevoerd overeenkomstig het onderhoudsprogramma zoals gespecificeerd in punt M.A.302.		29 Bv, bijlage V, onderdeel 6.1 onder a en d, voor zover verantwoordelijk voor permanente luchtwaardigheid 3, eerste lid Verordening 1321/2014, bijlage I, paragraaf M.A.201 onderdeel a, onder 1 en 4	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	4100	2.500	1.600	800
4	Zonder de juiste kwalificaties onderhoudstaken uitvoeren	<i>Persoon¹</i>	3, tweede lid Verordening 1321/2014, bijlage I, paragraaf M.A.402 onderdeel a	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500	2.500	1.600	800

¹ In geval van een organisatie is meer maatwerk geboden.

DEEL B: BOORDPERSONEEL LUCHTVAARTUIGEN

Dit deel heeft betrekking op voorschriften in de Basisverordening en/of daarop gebaseerde uitvoeringsverordeningen, die over de bemanning van luchtvaartuigen gaan. In categorie I zijn de algemene voorschriften opgenomen uit de Basisverordening en de daarop gebaseerde uitvoeringsverordening 1178/2011. De categorieën II en III gaan respectievelijk over zweefvliegen en ballonvaren. Weliswaar zijn de algemene voorschriften in de Basisverordening ook daarop van toepassing, maar de uitwerking daarvan is geregeld in afzonderlijke uitvoeringsverordeningen. Voor zweefvliegen is dat Verordening 2018/1976 en voor ballonvaren Verordening 2018/395.

CATEGORIE I: ALGEMEEN

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propeller-vliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaar-tuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaar-tuigen met een maximaal toe-gelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)
1	Een luchtvaartuig bedienen zonder geldig bewijs van bevoegdheid (document is niet langer dan één jaar verlopen)	<i>Wel brevet doch niet langer dan één jaar verlopen</i>	21, eerste lid Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500	2.500	1.600	800
2	Een luchtvaartuig bedienen zonder geldig bewijs van bevoegdheid (geen document of document langer dan één jaar verlopen)	<i>Geen brevet of wel brevet en langer dan één jaar verlopen</i>	21, eerste lid Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem	idem	idem
3	Zonder attest als cabinepersoneel betrokken zijn bij commercieel luchtvervoer		22, eerste lid Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	800	800	800	x
4	Zonder certificaat als instructeur of examinator werkzaamheden verrichten	<i>Wel certificaat doch niet langer dan één jaar verlopen</i>	26, eerste lid Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500	2.500	1.600	800
5	Zonder certificaat als instructeur of examinator werkzaamheden verrichten	<i>Geen certificaat of langer dan één jaar verlopen</i>	26, eerste lid, Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem	idem	idem
6	Niet voldoen aan verplichting om documenten (bewijs van bevoegdheid, medisch certificaat, ID, vliegtijdgegevens) bij zich te hebben en te tonen	<i>geldig bewijs van bevoegdheid en een geldig medisch certificaat</i>	20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage I, paragraaf FCL.045	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	800	800	425	200
7	Niet of niet op de juiste wijze vastleggen van details van de gevlogene vlucht(en)		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage I, paragraaf FCL.050	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	800	800	425	200
8	Zonder taalvaardigheid- daantekening een vlucht maken waarvoor van de radiotelefoon gebruik moet worden gemaakt		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage I, paragraaf FCL.055	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	1.600	800	425

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propeller-vliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toe-gelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)
9	Niet beschikken over de vereiste recente ervaring voor commercieel luchtvervoer of vervoer van passagiers		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage I, paragraaf FCL.060	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500	2.500	1.600	1.000
10	Negeren beperking bevoegdheden van houder van bewijs van bevoegdheid die 60 jaar of ouder is in commercieel luchtvervoer		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage I, paragraaf FCL.065	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500	2.500	1.600	x
11	Vliegen terwijl betrokkene zich ervan bewust is dat zijn medische situatie zodanig is dat het de vliegveiligheid kan beïnvloeden		20 Bv en/of 29 Bv juncto bijlage V, onderdeel 7.6 3 Verordening 1178/2011, bijlage IV, paragraaf MED.A.020 onder a	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	1.600	800	425
12	Werkzaamheden verrichten zonder luchtvaartmedisch advies in te winnen, terwijl dat is voorgeschreven		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage IV, paragraaf MED.A.020 onder b	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500	2.500	1.600	800
13	Als leerlingpiloot solo vliegen zonder over vereist medisch certificaat te beschikken		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage IV, paragraaf MED.A.030	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500	2.500	1.600	800

CATEGORIE II: ZWEEFVLIEGEN

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Bedrijfsmatig	Particulier
1	Een luchtvaartuig bedienen zonder geldig bewijs van bevoegdheid (document is niet langer dan één jaar verlopen)	<i>Wel brevet doch niet langer dan één jaar verlopen</i>	21, eerste lid Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	800
2	Een luchtvaartuig bedienen zonder geldig bewijs van bevoegdheid (geen document of document langer dan één jaar verlopen)	<i>Geen brevet of wel brevet en langer dan één jaar verlopen</i>	21, eerste lid Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem
3	Zonder certificaat als instructeur of examiner werkzaamheden verrichten		26, eerste lid Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	800
4	Niet voldoen aan verplichting om documenten (bewijs van bevoegdheid, medisch certificaat, ID, vliegtijdgegevens) bij zich te hebben en te tonen	<i>geldig bewijs van bevoegdheid en een geldig medisch certificaat</i>	20 Bv 3bis Verordening 2018/1976, bijlage III, paragraaf SFCL.045	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	425	200
5	Niet of niet op de juiste wijze vastleggen van details van de gevlogene vlucht(en)		20 Bv 3bis Verordening 2018/1976, bijlage III, paragraaf SFCL.050	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	425	200

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Bedrijfsmatig	Particulier
6	Negeren beperking bevoegdheden van houder van bewijs van bevoegdheid die 60 jaar of ouder is in commercieel luchtvervoer		20 Bv 3bis Verordening 2018/1976, bijlage III, paragraaf SFCL.065	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	x
7	Vliegen terwijl betrokkene zich ervan bewust is dat zijn medische situatie zodanig is dat het de vliegveiligheid kan beïnvloeden		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage IV, paragraaf MED.A.020 onder a	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	800	425
8	Werkzaamheden verrichten zonder luchtvaartmedisch advies in te winnen, terwijl dat is voorgeschreven		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage IV, paragraaf MED.A.020 onder b	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	800
9	Als leerlingpilot solo vliegen zonder over vereist medisch certificaat te beschikken		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage IV, paragraaf MED.A.030	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	800

CATEGORIE III: BALLONVAREN

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Bedrijfsmatig	Particulier
1	Een luchtvaartuig bedienen zonder geldig bewijs van bevoegdheid (document is niet langer dan één jaar verlopen)	<i>Wel brevet doch niet langer dan één jaar verlopen</i>	21, eerste lid Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	800
2	Een luchtvaartuig bedienen zonder geldig bewijs van bevoegdheid (geen document of document langer dan één jaar verlopen)	<i>Geen brevet of wel brevet en langer dan één jaar verlopen</i>	21, eerste lid Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	Dagvaardens i.v.m. ontzegging	idem
3	Zonder certificaat als instructeur of examinator werkzaamheden verrichten		26, eerste lid Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	800
4	Niet voldoen aan verplichting om documenten (bewijs van bevoegdheid, medisch certificaat, ID, vliegtijdgegevens) bij zich te hebben en te tonen	<i>geldig bewijs van bevoegdheid en een geldig medisch certificaat</i>	20 Bv 3bis Verordening 2018/395, bijlage III, paragraaf BFCL.045	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	425	200
5	Niet of niet op de juiste wijze vastleggen van details van de gevlogen vlucht(en)		20 Bv 3bis Verordening 2018/395, bijlage III, paragraaf BFCL.050	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	425	200
6	Negeren beperking bevoegdheden van houder van bewijs van bevoegdheid die 60 jaar of ouder is in commercieel luchtvervoer		20 Bv 3bis Verordening 2018/395, bijlage III, paragraaf BFCL.065	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	x
7	Vliegen terwijl betrokkene zich ervan bewust is dat zijn medische situatie zodanig is dat het de vliegveiligheid kan beïnvloeden		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage IV, paragraaf MED.A.020 onder a	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	800	425

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Bedrijfsmatig	Particulier
8	Werkzaamheden verrichten zonder luchtvaartmedisch advies in te winnen, terwijl dat is voorgescreven		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage IV, paragraaf MED.A.020 onder b	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	800
9	Als leerlingpiloot solo vliegen zonder over vereist medisch certificaat te beschikken		20 Bv 3 Verordening 1178/2011, bijlage IV, paragraaf MED.A.030	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600	800

DEEL C: LUCHTVERKEERSLEIDERS

Dit deel heeft betrekking op voorschriften in de Basisverordening en/of daarop gebaseerde uitvoeringsverordeningen, die over de luchtverkeersleiders gaan.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Uitgangspunt
1	Als luchtverkeersleider werkzaamheden verrichten zonder geldige vergunning (document is niet langer dan één jaar verlopen)		49 lid 1 Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500
2	Als luchtverkeersleider werkzaamheden verrichten zonder geldige vergunning (geen document of document langer dan één jaar verlopen)		49 lid 1 Bv	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging
3	Rechten van de vergunning uitoefenen terwijl betrokkene zich ervan bewust is dat zijn medische situatie zodanig is dat het de veiligheid kan beïnvloeden		48 Bv 3 lid 1 Verordening 2015/340, bijlage IV paragraaf ATCO-.MED.A.020 onder a	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	1.600
4	Werkzaamheden verrichten zonder luchtvaartmedisch advies in te winnen, terwijl dat is voorgescreven		48 Bv 3 lid 1 Verordening 2015/340, bijlage IV paragraaf ATCO-.MED.A.020 onder b	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500

DEEL D: VLUCHTUITVOERING BEMANDE LUCHTVAART

Dit deel heeft betrekking op voorschriften in de Basisverordening en/of daarop gebaseerde uitvoeringsverordeningen, die over de vluchtuitvoering van bemande luchtvaartuigen gaan.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propeller-vliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfs-matig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toe-gelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)	Overige
1	Een vlucht uitvoeren met een luchtvaartuig dat niet luchtwaardig is		29 Bv Bijlage V, onderdeel 6.1 a, voor zover het de luchtwaardige toestand van het luchtvaartuig betreft			Dagvaarden i.v.m. ontzegging (misdrijf)	idem	idem	idem	
2	Een vlucht uitvoeren met een luchtvaartuig dat niet voorzien is van een geldig bewijs van luchtwaardigheid		29 Bv Bijlage V, onderdeel 6.1 onder c, voor zover dit het bewijs van luchtwaardigheid betreft			Dagvaarden i.v.m. ontzegging (misdrijf)	idem	idem	idem	
3	Vliegen onder invloed van psychoactieve stoffen of alcohol		29 Bv Bijlage V, onderdeel 7.6, voor zover het betreft het bemanningslid dat onder invloed is van psychoactieve stoffen of alcohol			Zie onder 3, deel A	idem	idem	idem	

DEEL E: GEMEENSCHAPPELIJKE LUCHTVERKEERSREGELS

Dit deel betreft voorschriften die zijn vastgesteld in Uitvoeringsverordening 923/2012, de zogenoemde SERA-verordening (SERA staat voor 'Standardized European Rules of the Air'). Deze uitvoeringsverordening heeft betrekking op het algemeen luchtverkeer, nu deze niet alleen op de Basisverordening maar ook op de Luchtruimverordening is gebaseerd. De hierna genoemde voorschriften zijn op grond van art. 1.6 Wet luchtvaart aangewezen als strafbaar feit.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Propellervliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal-massa van 5.700 kg of minder (particulier)
1	Dusdanig nabij ander luchtvaartuig vliegen dat botsingsgevaar ontstaat		SERA.3205	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem	idem	idem
2	Als inhalend luchtvaartuig niet naar rechts uitwijken		SERA.3210, c onder 3	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	x	x	1.600	800
3	Geen voorrang verlenen aan luchtvaartuig dat bezig is te landen of zich bevindt in de laatste naderingsfase voor de landing		SERA.3210, c onder 4	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	x	x	1.600	800

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal massa van 5.700 kg of meer	Propellervliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (particulier)
4	Geen voorrang verlenen aan luchtvaartuig dat bezig is te landen of zich bevindt in de laatste naderingsfase voor de landing	<i>Alleen van toepassing bij gevaar</i>	SERA.3210, c onder 4	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem	idem	idem
5	Geen vliegplan indienen voor aanvang van een IFR vlucht binnen luchtverkeersdienstverleningsgebieden F of G		SERA.4001, b onder 1	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500	1.600	800	425
6	Geen vliegplan indienen voor aanvang van een internationale VFR-vlucht		SERA.4001, b onder 5	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	x	x	800	425
7	Geen vliegplan indienen voor aanvang van een vlucht die 's nachts gepland is, als hij de nabijheid van een luchtvaartterrein verlaat		SERA.4001, b, onder 6	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	x	x	1.600	800
8	Een VFR-vlucht uitvoeren onder zodanige weersomstandigheden dat het vliegzicht en de dat afstand van het luchtvaartuig kleiner is dan de voorgeschreven waarden		SERA.5005, a	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	x	x	1.600	800
9	Tijdens een VFR-vlucht opstijgen van of landen op een luchtvaartterrein in een plaatselijk luchtverkeersleidingsgebied, dan wel van of op het luchtvaartterreinverkeersgebied of het luchtverkeerscircuit in vliegen indien de wolkenbasis lager is dan 450 m (1500 voet)		SERA.5005, b	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	x	x	1.600	800
10	Tijdens een VFR-vlucht starten van of landen op een luchtvaartterrein gelegen in een plaatselijk luchtverkeersleidingsgebied, dan wel het luchtvaartterreinverkeersgebied of het luchtverkeerscircuit in vliegen indien het grondzicht minder is dan 5 kilometer		SERA.5005, b	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	x	x	1.600	800
11	VFR-vlucht uitvoeren beneden de voorgeschreven minimum vlieghoogte (tussen 100 – 50% van de voorgeschreven minimum vlieghoogte)		SERA.5005, f	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	x	x	1.800	1.000

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Straalvliegtuigen met een toegelaten totaal massa van 5.700 kg of meer	Propellervliegtuigen en helikopters met een toegelaten totaal massa van 5.700 kg of meer	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (particulier)
12	VFR-vlucht uitvoeren beneden de voorgeschreven minimum vlieghoogte (tussen 50 – 25% van de voorgeschreven minimum vlieghoogte)		SERA.5005, f	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	x	x	1.600	800
13	VFR-vlucht uitvoeren beneden de voorgeschreven minimum vlieghoogte (minder dan 25% van de voorgeschreven minimum vlieghoogte)		SERA.5005, f	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	x	x	1.400	600
14	IFR-vlucht uitvoeren beneden de voorgeschreven vlieghoogte (tussen 100 – 50% van de voorgeschreven minimum vlieghoogte)		SERA.5015, b	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500	2.500	1.800	1.000
15	IFR-vlucht uitvoeren beneden de voorgeschreven vlieghoogte (tussen 50 – 25% van de voorgeschreven minimum vlieghoogte)		SERA.5015, b	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.300	2.300	1.600	800
16	IFR-vlucht uitvoeren beneden de voorgeschreven vlieghoogte (minder dan 25% van de voorgeschreven minimum vlieghoogte)		SERA.5015, b	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.000	2.000	1.400	600
17	Tijdens een IFR-vlucht de aangewezen radiofrequentie niet uitluisteren, dan wel geen tweezijdige radioverbinding tot stand brengen, dan wel niet op de voorgeschreven wijze de positie melden		SERA.5025, b, c jo. SERA.8025	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500	2.500	1.600	800
18	Ongeacht de weersomstandigheden een VFR-vlucht uitvoeren in luchtverkeersdienstverleningsgebieden met klasse A		SERA.6001, a	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	x	x	1.600	800
19	Tijdens een gecontroleerde vlucht de aangewezen radiofrequentie niet uitluisteren, dan wel geen tweezijdige radioverbinding tot stand brengen		SERA.8035	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	2.500	2.500	1.600	800

DEEL F: DRONE-VERORDENING (VERORDENING 2019/947)

Dit deel ziet op voorschriften in Uitvoeringsverordening 2019/947 die betrekking hebben op vluchten met onbemande luchtvaartuigen (drones). De hierna genoemde voorschriften zijn op grond van art. 1.6 Wet luchtvaart aangewezen als strafbaar feit.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Uitgangspunt
1	Als exploitant niet de voorwaarden van de open categorie naleven, terwijl geen vergunning is aangevraagd	Veel variëteit, maatwerk geboden ¹	5 lid 1	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	250
2	Als piloot op afstand niet de voorwaarden van de open categorie naleven, terwijl geen vergunning is aangevraagd		UAS.SPEC.060 lid 1 onder b	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	250
3	Als piloot op afstand zonder toestemming van de verantwoordelijke noodhulpdienst een vlucht uitvoeren in de buurt van of in een gebied waar op dat moment een noodhulpdienst actief is.		UAS.OPEN.060 lid 3	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	500
4	De vlucht is uitgevoerd zonder dat de exploitant van de drone is ingeschreven in het exploitantenregister		14 lid 5 of 8	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	100
5	De vlucht is uitgevoerd zonder dat het exploitantennummer is aangebracht op de drone		14 lid 8	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	100
6	Als piloot op afstand geen bewijs van voltooiing kunnen overleggen		UAS.OPEN.060 lid 1	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	100
7	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren zonder over een bewijs van voltooiing te beschikken voor subcategorie A1/A3		8 lid 1 UAS.OPEN.020 lid 4 dan wel UAS.OPEN.040 lid 3	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	250
8	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren zonder over een bewijs van voltooiing te beschikken voor subcategorie A2		8 lid 1 UAS.OPEN.030 lid 2 onder a	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	350
9	Als exploitant en/of piloot op afstand een vlucht uitvoeren in categorie A3 binnen 150 meter van een woon-, handels-, industrie- of recreatiezone		7 lid 1 UAS.OPEN.040 lid 2	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	350
10	Als exploitant en/of piloot op afstand een vlucht uitvoeren in categorie A3 en daarbij niet-betrokken personen overvliegen		7 lid 1 UAS.OPEN.040 lid 1	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	350
11	Als exploitant en/of piloot op afstand niet voldoen aan de beperkingen van een vluchtuitvoering in categorie A2		7 lid 1 UAS.OPEN.030 lid 1	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	250
12	Als exploitant of piloot op afstand niet-betrokken mensen of een bijeenkomst van mensen overvliegen met een drone klasse C1 tijdens een vlucht in categorie A1		7 lid 1 UAS.OPEN.020 lid 1	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	250
13	Als exploitant of piloot op afstand niet-betrokken mensen of een bijeenkomst van mensen overvliegen met een drone, anders dan klasse C1, tijdens een vlucht in categorie A1		7 lid 2 UAS.OPEN.020 lid 1	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	300
14	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren hoger dan 30 meter boven het aardoppervlak binnen een laagvliegebied	Veel variëteit, maatwerk geboden	UAS.OPEN.060 lid 2 onder c 2 lid 1 Regeling zonerings onbemande luchtvaartuigen	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	250

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Uitgangspunt
15	Als piloot op afstand in subcategorie A3 een vlucht uitvoeren binnen een laagvlieggebied	Veel variëteit, maatwerk geboden	UAS.OPEN.060 lid 2 onder c 2 lid 2 Regeling zonering onbemande luchtvaartuigen	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	250
16	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren in de open categorie binnen de geografische zone van een luchthaven of helihaven		UAS.OPEN.060 lid 2 onder c 3 lid 1 Regeling zonering onbemande luchtvaartuigen	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	250
17	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren in de open categorie binnen de geografische zone van een haven		UAS.OPEN.060 lid 2 onder c 4 lid 1 Regeling zonering onbemande luchtvaartuigen	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	250
18	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren in de open categorie in de geografische zone van een industriegebied en locaties		UAS.OPEN.060 lid 2 onder c 5 lid 1 Regeling zonering onbemande luchtvaartuigen	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	250
19	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren in de open categorie in de geografische zone van een beveiligd gebied of een locatie met vitale processen		UAS.OPEN.060 lid 2 onder c 6 lid 1 Regeling zonering onbemande luchtvaartuigen	1.6 Wlv	3.1 Ruhl 11.9, eerste lid, onder c Wlv	350

¹ Deze strafbaarstelling is breed geformuleerd. Zo geldt als voorwaarde voor de open categorie een vlieghoogte van 120 meter. Als daaraan niet is voldaan, had een vergunning aangevraagd moeten worden. Hierbij kan het met andere woorden gaan om een drone die op 130 meter vliegt, maar ook om een drone die op 3 km hoogte vliegt.

Ten aanzien van het onder invloed van psychoactieve stoffen of alcohol besturen van een drone (verboden op grond van UAS.OPEN.060 lid 2 onder a c.q. UAS.SPEC.060 lid 1 onder a, als misdrijf aangewezen in art. 3.2) wordt aansluiting gezocht bij de uitgangspunten voor privépiloten van luchtvaartuigen met een maximaal startgewicht van 5.700 kg of minder. Deze zijn weergegeven onder 3, deel A, categorie III.

7. VOORSCHRIFTEN REGELING ONBEMANDE LUCHTVAARTUIGEN

De volgende uitgangspunten zien op strafbare feiten die krachtens de Wet luchtvaart zijn voorzien in de Regeling onbemande luchtvaartuigen. Deze voorschriften hebben dus ook betrekking op vluchten met drones.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Overige
1	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren boven of in de directe nabijheid van een in gebruik zijnde autosnelweg, autoweg of 80 km/u-weg		6 lid 1	4a BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	250
2	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren boven of in de directe nabijheid van een spoorlijn		6 lid 2	4a BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	250
3	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren in een civiel luchtverkeersleidingsgebied		7 lid 1	4a BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	250
4	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren in een militair luchtverkeersleidingsgebied		7 lid 2	4a BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	250

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Overige
5	Als piloot op afstand een vlucht uitvoeren boven of in de directe nabijheid van een object dat deel uitmaakt van een vitaal proces		8	4a BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	350

8. VOORSCHRIFTEN REGELING STANDAARD LUCHTVERKEERSCIRCUITS

De volgende uitgangspunten zien op strafbare feiten die krachtens de Wet luchtvaart zijn voorzien in de Regeling standaard luchtverkeerscircuits.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (particulier)
1	Tegen de vliegrichting in het standaard luchtverkeerscircuit volgen		3 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede lid Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	425	200
2	Tegen de vliegrichting in het standaard luchtverkeerscircuit volgen, waarbij hinder is ontstaan voor overig circuitverkeer		3 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede lid Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	1.600	800
3	Tegen de vliegrichting in het standaard luchtverkeerscircuit volgen, waarbij gevaar is ontstaan voor overig circuitverkeer		3 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede lid Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem
4	Op of in nabijheid van luchtvaartterrein het door luchtvaartuigen gevormde luchtverkeerscircuit niet volgen dan wel vermijden		3 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	1.600	800
5	Op of in nabijheid van luchtvaartterrein bij het invoegen in het luchtverkeerscircuit andere luchtvaartuigen die het luchtverkeerscircuit volgen hinderen		3 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	2.500	1.600
6	Op of in nabijheid van luchtvaartterrein bij het invoegen in het luchtverkeerscircuit andere luchtvaartuigen die het luchtverkeerscircuit volgen hinderen	Alleen van toepassing bij gevaar	3 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem
7	Op of in nabijheid van luchtvaartterrein de bocht niet naar links maken tijdens het aanvliegen voor een landing en na het opstijgen		3 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	800	425
8	Een ander luchtvaartuig inhalen binnen een luchtverkeerscircuit		4 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	425	200

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (particulier)
9	Een ander luchtvaartuig inhalen binnen een luchtverkeerscircuit, waarbij hinder is ontstaan voor overig circuitverkeer		4 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	1.600	800
10	Een ander luchtvaartuig inhalen binnen een luchtverkeerscircuit, waarbij gevaar is ontstaan voor overig circuitverkeer		4 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem
11	Tijdens het volgen van het standaardluchtverkeerscircuit niet de voorgeschreven hoogtes in acht nemen		5 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem
12	Invoegen in het luchtverkeerscircuit zonder dat de gezagvoerder kennis heeft genomen van de in het seinenvierkant uitgelegd grondtekens dan wel overeenkomstig aanwijzingen heeft verkregen via de havendienstradio		7, onder a, Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem
13	De klim of daling naar circuithoogte inzetten binnen het circuit gebied		7, onder b, Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem
14	Invoegen in het luchtverkeerscircuit anders dan op het rugwindbeen tegenover het midden van de landingsbaan, waarbij hinder is ontstaan voor overig circuitverkeer		7, onder c, Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	1.600	800
15	Invoegen in het luchtverkeerscircuit anders dan op het rugwindbeen tegenover het midden van de landingsbaan, waarbij gevaar is ontstaan voor overig circuitverkeer		7, onder c, Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	x
16	Het luchtverkeerscircuit niet verlaten onder een hoek van 45 graden halverwege het dwarswindbeen		8 Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	1.600	800
17	Overig circuitverkeer hinderen binnen een luchtverkeerscircuit tijdens een vlucht verband houdend met het aanhaken of afwerpen van een reclame sleepnet		9, onder b, Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	1.600	800

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (particulier)
18	Gevaar veroorzaken voor overig circuitverkeer binnen een luchtverkeerscircuit tijdens een vlucht verband houdend met het aanhaken of afwerpen van een reclame sleepnet		9, onder b, Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem
19	Overig circuitverkeer hinderen binnen een luchtverkeerscircuit tijdens een gesimuleerde nood- of voorzorgslanding		9, onder d, Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	1.600	800
20	Gevaar veroorzaken voor overig circuitverkeer binnen een luchtverkeerscircuit tijdens een gesimuleerde nood- of voorzorgslanding		9, onder d, Regeling standaard luchtverkeerscircuits	7 BL 2014 5.5, eerste en tweede Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	Dagvaarden i.v.m. ontzegging	idem

9. REGELING NATIONALE VEILIGHEIDSVOORSCHRIFTEN LUCHTVAARTUIGEN

In de Regeling nationale veiligheidsvoorschriften luchtvaartuigen zijn onder meer regels gesteld met betrekking tot het gebruik van luchtvaartuigen die niet onder de werking van de EU-Basisverordening vallen. De hierna genoemde verboden zijn telkens gebaseerd op art. 7 Besluit vluchtuitvoering, dat via art. 8 Besluit vluchtuitvoering, art. 4.6 Wet luchtvaart en art. 1 onder 4 WED als overtreding strafbaar is gesteld.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Uitgangspunt
1	Een amateurbouwluchtvaartuig gebruiken voor luchtwerk, vlieglessen, commerciële doeleinden, verhuur of rondvluchten dan wel vluchten boven of binnen een afstand van 100 meter van de bebouwde kommen, gebouwen, industriegebieden, havengebieden of mensenverzamelingen		45	425
2	Als houder van een amateurbouwluchtvaartuig duidelijk in en op het luchtvaartuig aangeven dat het een experimenteel luchtvaartuig betreft waarvan niet is aangetoond dat het voldoet aan de internationale veiligheidseisen voor luchtvaartuigen		45, derde lid	425
3	Met een MLA, MLH, lichte gyrokopter of gemotoriseerd schermvliegtuig luchtwerk verrichten		46, eerste lid, aanhef onder a en b	425
4	Een MLA, MLH of lichte gyrokopter gebruiken tegen vergoeding, met baat of voor commerciële doeleinden		46, eerste lid, aanhef onder c	600
5	Een gyrokopter gebruiken tegen vergoeding, met baat of commerciële doeleinden		46, eerste lid aanhef onder d	600
6	Als houder van een MLA, MLH, lichte gyrokopter of gemotoriseerd schermvliegtuig op een voor elke inzittende zichtbare plaats duidelijk leesbaar de waarschuwing aanbrengen dat het luchtvaartuig niet is gecertificeerd volgens de internationale luchtwaardigheidsvoorschriften en dat het veiligheidsniveau niet is vastgesteld.		46, tweede lid	425
7	Met een amateurbouwluchtvaartuig, MLA, MLH, lichte gyrokopter en een gemotoriseerd luchtvaartuig een vlucht uitvoeren zonder een in het vlieghandboek van de fabrikant vermelde gebruiksbeperking in acht te nemen	Bijvoorbeeld het maximaal startgewicht van het luchtvaartuig	47, eerste lid	425

Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Uitgangspunt
8 Als gezagvoerder van een amateurbouwvluchtvaartuig, MLA, MLH, lichte gyrokopter of gemotoriseerd schermvliegtuig niet iedere passagier voorafgaand aan de vlucht informeren dat het luchtvaartuig niet is gecertificeerd volgens internationale luchtwaardigheidseisen		47, tweede lid	425

10. VOORSCHRIFTEN REGELING VALSCHERMSPRINGEN 2010

De volgende uitgangspunten zien op strafbare feiten die krachtens de Wet luchtvaart zijn voorzien in de Regeling valschermspringen.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Uitgangspunt
1	Als valschermscherm geen voorrang verlenen aan vliegtuigen, helikopters, zweefstoelstelen, vrije ballonnen en luchtschepen		1b, eerste lid Regeling valschermspringen 2010	12 BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	800
2	Valschermspringen buiten een vast valschermspringgebied		3, eerste lid onder a Regeling valschermspringen 2010	12 BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	800
3	Valschermspringen buiten een incidenteel valschermspringgebied		3, eerste lid onder a Regeling valschermspringen 2010	12 BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	800
4	Valschermspringen buiten de daglichtperiode		3, eerste lid onder c Regeling valschermspringen 2010	12 BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	800
5	Valschermspringen wanneer het vliegzicht en de minimumafstand tot de wolken niet voldoen aan de minimum VFR waarden		3, eerste lid onder d Regeling valschermspringen 2010	12 BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	800

11. VOORSCHRIFTEN REGELING KABELVLIEGERS EN KLEINE BALLONS

De volgende uitgangspunten zien op strafbare feiten die krachtens de Wet luchtvaart zijn voorzien in de Regeling kabelvliegers en kleine ballons.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Uitgangspunt
1	Een kabelvlieger of kleine kabelballon boven een hoogte van 100 meter boven grond of water gebruiken		2, onder a Regeling kabelvliegers en kleine ballons	4 BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	425
2	Een kabelvlieger of kleine kabelballon gebruiken binnen een afstand van 3 km van de grens van een luchthaven of zweefvliegerterrein		2, onder b Regeling kabelvliegers en kleine ballons	4 BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	800
3	Een kabelvlieger of kleine kabelballon gebruiken binnen een afstand van 5 km van de grens van een gecontroleerde luchthaven		2, onder c Regeling kabelvliegers en kleine ballons	4 BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	800
4	Een kabelvlieger of kleine kabelballon gebruiken binnen burger laagvlieggebieden, militaire laagvlieggebieden en binnen een afstand van 5 km van militaire laagvliegroutes		2, onder d Regeling kabelvliegers en kleine ballons	4 BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	800

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Uitgangspunt
5	Een kleine vrije ballon oplaten binnen een afstand van 8 km van de grens van een gecontroleerde luchthaven, zonder toestemming van de betrokken plaatstelijke luchtverkeersleidingdienst		3, tweede lid Regeling kabelvliegers en kleine ballons	4 BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	425
6	1.000 of meer sferballons nagenoeg gelijktijdig oplaten in strijd met artikel 3 van de Regeling kabelvliegers en kleine ballons		4, eerste lid Regeling kabelvliegers en kleine ballons	4 BL 2014 5.5 Wlv	33 BL 2014 11.9, eerste lid, onder b, sub 4 Wlv	800

12. VOORSCHRIFTEN LUCHTVAARTWET

De volgende uitgangspunten zien op strafbare feiten uit de Luchtvaartwet.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Uitgangspunt
1	Houden luchtvaartvertoning of -wedstrijd zonder vergunning		17, eerste lid Lvw		62, eerste lid Lvw	2.500
2	Deelnemen aan luchtvaartvertoning of wedstrijd waarvoor geen vergunning is afgegeven		17, tweede lid Lvw		62, tweede lid Lvw	1.600
3	Wederrechtelijk binnendringen of verblijf op luchtvaartterrein ¹		62a, eerste lid Lvw		62a, eerste lid Lvw	1.000

¹ Meer maatwerk geboden bij art. 62a, tweede lid, Lvw (wederrechtelijke toegang tot luchtvaartterrein d.m.v. braak, inklimming, valse sleutels, valse order, vals kostuum of valse/niet aan hem toebehorende toegangspas).

13. VOORSCHRIFTEN REGELING LUCHTVAARTVERTONINGEN

De volgende uitgangspunten zien op strafbare feiten die krachtens de Luchtvaartwet zijn voorzien in de Regeling Luchtvaartvertoningen.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (particulier)	Overige
1	Als vertoningdirecteur tegelijkertijd als deelnemer deelnemen aan de luchtvaartvertoning waarvoor hij is aangewezen.		9, vijfde lid Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid Lvw	x	x	800
2	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat de publiekgebieden worden beperkt tot één zijde van het vertoningsterrein.		13, onder a, Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid Lvw	x	x	800
3	Als vertoningsdirecteur toelaten dat publiekgebieden worden gelokaliseerd onder de in- en uitvliegsector van het vertoningsterrein.		13, onder a, Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid Lvw	x	x	1.600

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (particulier)	Overige
4	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat demonstratietoestellen en andere apparatuur, wanneer deze worden bijgetankt, ten minste 15 meter van het publiek verwijderd zijn.		13, onder e, Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
5	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat wanneer ballonnen, luchtschepen of balloncilinders worden gevuld met waterstofgas, deze ten minste 40 meter van het publiek verwijderd zijn.		13, onder e, Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
6	Als vertoningsdirecteur een deelnemer toelaten aan een luchtvaartvertoning die niet beschikt over een geldige vertoningslicentie		18, eerste lid Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
7	Als vertoningsdirecteur een deelnemer of demonstratie-toestel toelaten tot een luchtvaartvertoning die niet is vermeld in het vertoningsprogramma.	<i>niet zijnde deelnemers of demonstratietoestellen van gelijke soort en kwaliteit ter vervanging van de oorspronkelijk toegelaten personen of toestellen</i>	19 onder a Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
8	Als vertoningsdirecteur geen schriftelijke instructie opstellen en/of tijdig aan de deelnemers toezenden		20, eerste lid Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
9	Als vertoningsdirecteur vertoningsvluchten laten uitvoeren beneden de minimum weersomstandigheden.		21, eerste lid Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	1.600
10	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat de minimum scheidingsafstanden tussen vertoning-lijn en publieklijn in acht worden genomen.	<i>categorie A demonstratietoestellen</i>	22 onder a Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
11	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat de hartlijn van de baan zich ten minste 75 meter van de publiekslijn bevindt.	<i>categorie A demonstratietoestellen</i>	22 onder b Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
12	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat zich meer dan 15 meter plus de halve spanwijdte dan wel halve rotordiameter bevindt tussen enig onderdeel van dat taxiënd demonstratietoestel en het publiek.	<i>categorie A demonstratietoestellen</i>	22 onder c Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
13	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat de minimum scheidingscriteria tussen de publieklijn en enig deel van het demonstratietoestel of hun verankeringspunten in acht wordt genomen.	<i>categorie B demonstratietoestellen</i>	23, onder a Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (particulier)	Overige
14	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat er niet meer dan 35 demonstratietoestellen tegelijkertijd opstijgen.	<i>categorie B demonstratietoestellen</i>	23, onder c Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
15	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat per etmaal niet meer dan 70 demonstratietoestellen opstijgen.	<i>categorie B demonstratietoestellen</i>	23, onder d Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
16	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat het landingsgebied voor valschermspringers meer dan 15 meter van de publieklijn ligt.		24, eerste lid onder a Regeling luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
17	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat propellers, straalmotoren of rotorbladen stilstaan binnen 250 meter van het doelgebied zolang een valschermspringer met zijn afdaling bezig is.		24, tweede lid Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
18	Als vertoningsdirecteur er geen zorg voor dragen dat de minimale afstand tussen enerzijds publiek en anderzijds valschermschermtoestellen, schermvliegtuigen, zeilvliegtuig, sleepkabel, lier of uitgevierde lierkabel ten minste 30 meter bedraagt.		25, onder d Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800
19	Als deelnemer er geen zorg voor dragen dat er zich, buiten de bemanningsleden die essentieel zijn voor de vertoningsvlucht, geen andere personen aan boord van het demonstratietoestel bevinden.		32, eerste lid Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	800	800	x
20	Als deelnemer met een demonstratietoestel boven het publiekgebied vliegen.		33 Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	1.600	1.600	800
21	Als deelnemer met een vrije ballon beneden de toegestane hoogte boven het publiekgebied varen (onderschrijding 50% of meer)		33, onder d Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	800	x
22	Als deelnemer met een categorie A toestel de minimum scheidingsafstanden niet in acht nemen (onderschrijding 50% of meer)		34, eerste lid onder a Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	800	800	x
23	Als deelnemer met een zeilvliegtuig of valschermschermtoestel de minimum scheidingsafstanden niet in acht nemen (onderschrijding 50% of meer)		34, eerste lid onder a Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	425	x

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (particulier)	Overige
24	Als deelnemer met een categorie A toestel de vastgestelde minimum vlieghoogte niet in acht nemen (onderschrijding 50% of meer)		34, eerste lid onder b Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	800	800	x
25	Als deelnemer met een zeilvliegtuig of valscherms zweeftoestel de vastgestelde minimum vlieghoogte niet in acht nemen (onderschrijding 50% of meer)		34, eerste lid onder b Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	425	x
26	Als deelnemer met een categorie A toestel met de uitvoering van het onderdeel beginnen voordat de minimumhoogte en/of minimumscheidingsafstand is bereikt (onderschrijding 50% of meer)		34, eerste lid onder c Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	800	800	x
27	Als deelnemer met een zeilvliegtuig of valscherms zweeftoestel met de uitvoering van het onderdeel beginnen voordat de minimumhoogte en/of minimumscheidingsafstand is bereikt (onderschrijding 50% of meer)		34, eerste lid onder c Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	425	X
28	Als deelnemer met een categorie A toestel manoeuvre zodanig uitvoeren dat de vertoningslijn wordt overschreden		34, eerste lid onder d Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	425	425	x
29	Als deelnemer van een demonstratietoestel aan de grond de propellers, straalmotoren of rotors in werking hebben binnen 250 meter van het doelgebied van een valschermspringer tijdens een demonstratie		35, onder a Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	800	800	x
30	Als deelnemer van een demonstratietoestel aan de grond de propellers, straalmotoren of rotors in werking hebben indien een valschermspringer in de richting van zijn toestel zweeft		35, onder b Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	800	800	x
31	Als deelnemer met een valscherms zweeftoestel, schermvliegtuig of zeilvliegtuig binnen 30 meter van het publiekgebied vliegen		36, tweede lid Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	425	x
32	Als luchthaveninformatieverstrekker niet de vereiste ervaring hebben		37 Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (particulier)	Overige
33	Als luchthaveninformatieverstrekker geen informatie geven aan de deelnemer over calamiteiten op de grond of in de lucht die van belang zijn voor een veilige uitvoering van een onderdeel		38, onder d Regeling Luchtvaartvertoningen	17 Lvw 158, tweede lid RTL	39 RI 62 derde lid LvW	x	x	800

14. VOORSCHRIFTEN REGELING SLEPEN EN RECLAMESLEEPVLIEGEN

De volgende uitgangspunten zien op strafbare feiten die krachtens de Luchtvaartwet zijn voorzien in de Regeling slepen en reclamesleepvliegen.

	Feitomschrijving	Opmerking	Artikel	Basis strafbare feit	Strafbaarstelling	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (bedrijfsmatig en helikopters)	Luchtvaartuigen met een maximaal toegelaten totaal massa van 5.700 kg of minder (particulier)
1	Een reclamesleepvlucht uitvoeren met een luchtvaartuig dat hiertoe niet gecertificeerd is		3, onder a Regeling slepen en reclamesleepvliegen	6 Besluit beperking geluidhinder luchtvaartuigen	5 Reclame slepen en reclamesleepvliegen 62, derde lid, Lvw	1.600	800
2	Een reclamesleepvlucht uitvoeren van maandag t/m vrijdag voor 08.00 uur en na 19.00 uur plaatselijke tijd Een reclamesleepvlucht uitvoeren op zaterdag voor 10.00 uur en na 19.00 uur plaatselijke tijd Een reclamesleepvlucht uitvoeren op zondag voor 11.00 uur en na 19.00 uur plaatselijke tijd		4, onder a Regeling slepen en Reclamesleepvliegen"	6 Besluit beperking geluidhinder luchtvaartuigen	5 Reclame slepen en reclamesleepvliegen 62, derde lid, Lvw	1.600	800
3	Een reclamesleepvlucht uitvoeren waarbij per dag per sleep langer dan 15 minuten boven een zelfde locatie of langer dan 45 minuten boven dezelfde bebouwde kom wordt gevolgen.		4, onder b Regeling slepen en Reclamesleepvliegen	6 Besluit beperking geluidhinder luchtvaartuigen	5 Reclame slepen en reclamesleepvliegen 62, derde lid, Lvw	1.600	800
4	Een reclamesleepvlucht uitvoeren waarbij in gesloten verband met meer dan drie sleepvliegtuigen wordt gevlogen		4, onder c Regeling slepen en Reclamesleepvliegen	6 Besluit beperking geluidhinder luchtvaartuigen	5 Reclame slepen en reclamesleepvliegen 62, derde lid, Lvw	1.600	800

15. VOORSCHRIFT REGELING TOEZICHT LUCHTVAART

Art. 96 lid 4 Regeling Toezicht Luchtvaart (RTL) is een voorschrift dat ten laste gelegd kan worden in

zaken tegen zogenoemde 'unruly passengers'. De RTL is een op de Luchtvaartwet gebaseerde AMvB.⁶ Art. 96 lid 4 RTL is een voorschrift is in art. 166 RTL aangemerkt als een strafbaar feit als bedoeld in art. 62 lid 3 Lvw.

Gedraging	Bijzonderheden		Geldboete	let op:
Roken in vliegtuig	<i>in cabine</i>	'droge' constatering	200	
		gerealiseerd brandgevaar (schroeiplekken, smeulend papier etc)	500	bij cumulatie met andere gedragingen dan wel bij een echte brand: dagvaarden
	<i>in toilet</i>	geeft toe gerookt te hebben en zegt wat er met peuk gebeurd is	200	
		geeft niet toe en wil niet zeggen waar peuk gebleven is ¹	250	
		gerealiseerd brandgevaar (schroeiplekken, smeulend papier etc)	500	bij cumulatie met andere gedragingen dan wel bij een echte brand: dagvaarden.
Riemen weigeren vast te maken	<i>geen overduidelijke reden anders dan 'riemen vast sign' aan²</i>		250	
	<i>tijdens opstijgen, landen of turbulentie</i>		350	
Schreeuwen en/of andere geluidsoverlast veroorzaken/andere passagiers lastig vallen	<i>standaard</i>		300	
	<i>gevaar voor escalatie³</i>		500	
	<i>gerealiseerde escalatie⁴</i>		1.000	bij cumulatie met andere gedragingen en/of feiten meteen dagvaarden
Stiekem drinken uit zelf meegebrachte fles drank	<i>'droge' 'onstatering door crew</i>		150	
	<i>evidente dronkenschap en/of reeds besloten weigering service door crew</i>		300	
Weigeren plaats te nemen in de door de crew aangewezen stoel⁵			300	
Weigeren te blijven zitten			300	
Weigeren handbagage op te bergen in de overhead bins danwel de bagage onder de stoel te plaatsen			300	
Weigering aanwijzingen mbt overige gedragingen	<i>gedrag irritant voor medepassagiers</i>		150	
	<i>gedrag onwenselijk ivm de veiligheid van personen en/of het vliegtuig</i>		300	

⁶ Dat de RTL geen algemene maatregel van bestuur maar een AMvB is, blijkt uit zijn aanhef: 'Besluit (...) houdende vaststelling van een regeling'.

Gedraging	Bijzonderheden	Geldboete	let op:
-----------	----------------	-----------	---------

• Bij meerdere gedragingen die niet ophouden na aanwijzingen daartoe door of namens de gezagvoerder: basisbedrag is de zwaarste gedraging en elke volgende is + € 100. Maximum is cumulatie van 3 gedragingen, bij meer dan dat direct dagvaarden. (bijvoorbeeld: een passagier volgt de aanwijzingen niet op om te blijven zitten, steekt een sigaret op en weigert te stoppen met schreeuwen: € 300 + € 100 + € 100. Indien hij vervolgens zijn buurman ook nog gaat lastig vallen en daar niet mee wil ophouden na aanwijzing daartoe: dagvaarden.)

• Leg, indien gepleegd, commune feiten als belediging (denk er aan: is klachtdelict!), aanranding en ontuchtige handelingen en vernieling apart ten laste. Dan is het altijd dagvaarden.

Serieuze bedreiging kan ook een daad van geweld in de zin van 385b sr zijn: beoordeel of de zaak niet moet worden afgedaan op artikel 385b sr. In dat geval bezien of voorgeleiding aangewezen is, in elk geval dagvaarden.

- ¹ Indien een passagier stiekem in het toilet heeft gerookt en hij wil niet toegeven dat hij dat gedaan heeft en dus ook niet zeggen waar hij de peuk gelaten heeft, dan moet de crew uit veiligheidsoverwegingen in het toilet gaan zoeken naar de peuk. Immers: als hij ligt te smeulen in de afvalbak is er brandgevaar. Dit kan betekenen dat de crew gedurende het zoeken naar de peuk geen aandacht heeft voor de veiligheid en het welzijn van de overige passagiers en aldus uitiem de vlucht in gevaar brengen. Alleen meenemen als de crew in haar verklaring hiervan melding maakt.
- ² Soms gaat het 'fasten seatbelt sign' aan zonder dat er voor de passagier duidelijk merkbare veiligheids-issues spelen. Dwz geen heftige turbulentie of stijgen of dalen. De gezagvoerder kan bijv. daartoe beslissen wanneer het chaotisch is in de cabine en rust weer hersteld dient te worden.
- ³ Andere passagiers beginnen zich ermee te bemoeien en de passagier nadrukkelijk aan te spreken op zijn gedrag.
- ⁴ Het halve vliegtuig bemoeit zich inmiddels ermee en er is ruzie/confrontatie met andere passagiers uit ontstaan. Leg bedreigingen en/of beledigingen (indien klachte van gedaan!) separaat ten laste. Indien sprake van escalatie naar fysiek geweld overstappen naar art 385b Sr. In dat geval meteen dagvaarden. Beoordeel of niet een voorgeleiding aangewezen is.
- ⁵ In de meeste gevallen heeft het door de crew aanwijzen van een andere stoel dan de door de passagier zelf uitgezochte veiligheidsredenen. Bijv. iemand die slecht ter been is mag niet bij een nooduitgang zitten want dan kan hij in een noodgeval andere passagiers niet helpen van de uitgang gebruik te maken. Bij een niet volle vlucht kan het reshuffelen van de passagiers worden besloten vanuit de optiek van een betere verdeling van het gewicht over het vliegtuig. De beslissing tot aanwijzen van een andere stoel heeft dus duidelijke safety achtergronden.

16. WETBOEK VAN STRAFRECHT

In het Wetboek van Strafrecht zijn eveneens diverse luchtvaartfeiten opgenomen. Voor de volgende misdrijven worden verdachten in beginsel gedagvaard:

- Opzettelijke dan wel culpose vernieling van verkeerswerken, zoals bedoeld in respectievelijk artikel 162 en 163 Wetboek van Strafrecht;
- Opzettelijke vernieling op een luchthaven van voorzieningen die de diensten op de luchthaven verstoort, zoals bedoeld in artikel 162a Wetboek van Strafrecht;
- Opzettelijk dan wel culpoos met een mechanische kracht gevaar veroorzaken voor het luchtverkeer⁷, zoals bedoeld in respectievelijk artikel 164 en 165 Wetboek van Strafrecht;
- Opzettelijke dan wel culpose vernieling van veiligheidstekens voor luchtvaart, zoals bedoeld in respectievelijk artikel 166 en 167 Wetboek van Strafrecht;
- Opzettelijk dan wel culpoos doen verongelukken van luchtvaartuigen, zoals bedoeld in respectievelijk artikel 168 en 169 Wetboek van Strafrecht;
- Beschadiging van gebouwen, zoals bedoeld in art. 352 Wetboek van Strafrecht;
- Kaping, zoals bedoeld in artikel 385a Wetboek van Strafrecht;
- Geweld tegen een inzittende luchtvaartuig, zoals bedoeld in artikel 385b Wetboek van Strafrecht;
- Doorgeven valse gegevens die gevaar voor een luchtvaartuig in vlucht kunnen veroorzaken, zoals bedoeld in artikel 385c Wetboek van Strafrecht;
- Gebruik maken van vuurwapen, ontplofbare of andere gemeengevaarlijke stof of voorwerp in of in onmiddellijke nabijheid van een vertrek- of aankomsthal van een luchthaven, zoals bedoeld in artikel 385d Wetboek van Strafrecht;

Dit uitgangspunt neemt niet weg dat, in het bijzonder bij de culpose delicten, maatwerk van toepassing is. Ten aanzien van overtreding van art. 429, zesde lid, Wetboek van Strafrecht – het zodanig gedragen dat er gevaar voor het luchtverkeer wordt veroorzaakt of kan worden veroorzaakt of het verkeer in de lucht wordt gehinderd (denk aan een laseraanstraling) – geldt als uitgangspunt een geldboete van € 500.

⁷ Denk hierbij aan laseraanstralingen.